

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Економічний факультет
Кафедра статистики, обліку та аудиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри

Оксана НЕСТЕРЕНКО

Протокол № 1 від “26” серпня 2024 р.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС
дисципліни «Міжнародна статистика 2»

для студентів денної (заочної) форми навчання

рівень вищої освіти другий (магістерський)

галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

спеціальність 051 «Економіка»

освітня програма «Економічна аналітика та статистика»

Розроблено:

к.е.н., доцент, доцент ЗВО кафедри статистики, обліку та аудиту
Чала Тетяна Георгіївна

2024 / 2025 навчальний рік

ЗМІСТ

1. Робоча програма навчальної дисципліни;
2. Методичні рекомендації для виконання курсових, лабораторних, практичних, самостійних робіт тощо;
3. Приклади завдань семестрових екзаменів (письмових залікових робіт).

1. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Кафедра статистики, обліку та аудиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету

Віталій ДЯЧЕК

24 серпня 2024 р.

Робоча програма навчальної дисципліни
«Міжнародна статистика 2»
(номер і назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти другий (магістерський)

галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

спеціальність 051 «Економіка»

освітня програма «Економічна аналітика та статистика»

вид дисципліни обов'язкова

факультет економічний

2024 / 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою економічного факультету "27" серпня 2024 року, протокол № 11

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Тетяна ЧАЛІА, доцент закладу вищої освіти кафедри статистики, обліку та аудиту
ХНУ імені В. Н. Каразіна, канд. екон. наук, доцент.

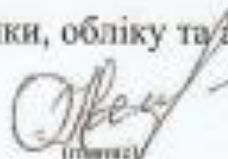

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Програму схвалено на засіданні кафедри статистики, обліку та аудиту

Протокол від "26" серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри статистики, обліку та аудиту

(підпис)

Оксана НЕСТЕРЕНКО

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми (керівником
проектної групи) «Економічна аналітика та статистика»

назва освітньої програми

Гарант освітньо-професійної програми (керівник проектної
групи) «Економічна аналітика та статистика»

(підпис)

Олексій КОРЕПАНОВ

Програму погоджено науково-методичною комісією економічного факультету

назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від "27" серпня 2024 року № 1

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Дар'я ЗАГОРСЬКА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «**Міжнародна статистика 2**» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки **магістра**

(назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня)

спеціальності (напряму) 051 «Економіка»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є поглиблення знань про уніфіковані підходи до збору та аналізу широкого спектру економічних, соціальних та екологічних даних та інформації, яку держави-члени Організації Об'єднаних Націй узагальнюють з метою вирішення глобальних проблем сучасного світу.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Основними *завданнями* вивчення дисципліни є вивчення методів та формування навичок аналізу соціально-економічних процесів у міжнародному аспекті, їх статистичного забезпечення.

Після завершення курсу студент має набути такі **компетентності**:

ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.

СК3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

СК5. Здатність визначати ключові тренди соціально- економічного та людського розвитку.

СК10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.

ДСК1. Здатність застосовувати фахові знання в міжнародному контексті та у практичних ситуаціях (перебування в курсі відповідних змін у науці, міжнародних нормах та статистичній методології інших країн; здатність

ДСК3. Здатність використовувати професійно-профільовані знання й уміння щодо практичного використання комп'ютерних технологій в галузі бізнес-аналітики та міжнародної статистики. Уміння розробляти і впроваджувати інформаційні системи. ведення ділових переговорів та підготовки міжнародних комерційних угод).

1.3. Кількість кредитів – 3 кредити ECTS.

1.4. Загальна кількість годин – 90 годин.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни

Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
1-й	1-й
Лекції	
16 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	2 год.
Лабораторні заняття	
-	-
Самостійна робота	
58 год.	82 год.
у тому числі, індивідуальні завдання	
-	-

1.6. Заплановані результати навчання.

Згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми студенти повинні досягти таких ***результатів навчання***:

РН1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.

РН2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.

РН7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.

РН8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.

РН11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.

РН16. Демонструвати розуміння та спроможність до застосування фахових знань в міжнародному контексті. Розуміти принципи ведення міжнародного бізнесу і застосовувати знання у практичних ситуаціях.

РН19. Розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі економіки, бізнес-аналітики та міжнародної статистики. Володіти методикою проведення фінансового та кредитного аналізу, оперувати аналітичною інформацією, здійснювати зіставлення параметрів економічних процесів, виявлення змін і аналізу причин їх виникнення, діагностування підприємства і позиціонування його у бізнес-середовищі.

Деталізація результатів навчання: після вивчення дисципліни студенти отримують такі знання й уміння:

знати:

- усвідомлювати цілі та функції міжнародної статистики;
- усвідомлювати значення міжнародної статистики для розв'язання економічних задач, що виникають в теорії і практиці;
- розуміти роль метаданих у статистичних дослідженнях;
- усвідомлювати наявність надійних електронних інформаційних джерел міжурядових організацій;
- демонструвати розуміння сутності міжнародних індексів та рейтингів;
- демонструвати розуміння завдань в області сталого розвитку;
- відтворювати методику розрахунку основних макроекономічних показників;
- усвідомлювати теоретичні та методичні засади статистичного вивчення трудової діяльності та трудових ресурсів країн світу;

вміти:

- формувати системи метаданих в процесі статистичного виробництва;
- визначати, описувати та використовувати базові методи зіставлень макроекономічних показників;
- використовувати методики розрахунку міжнародних індексів та рейтингів із виділенням його складових компонентів;
- використовувати єдину систему глобальних показників для моніторингу досягнення цілей в області сталого розвитку;
- оцінювати й аналізувати основні макроекономічні показники;
- оцінювати та аналізувати структуру трудових ресурсів за необхідними ознаками.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретико-методологічні засади міжнародної статистики

Тема 1. Теоретичні основи міжнародної статистики

- 1.1. Предметне поле міжнародної статистики.
- 1.2. Організація міжнародної статистики.
- 1.3. Статистична діяльність міжнародних організацій.
- 1.4. Міжнародне співробітництво в області офіційної статистичної діяльності.

Тема 2. Міжнародне співробітництво в галузі розроблення статистичних метаданих

- 2.1. Сутність і види метаданих.
- 2.2. Міжнародні інструменти уніфікації статистичних метаданих.
- 2.3. Формат системи метаданих.
- 2.4. Принципи побудови та управління метаданими.
- 2.5. Сучасні можливості для подання метаданих.
- 2.6. Система міжнародних стандартів.
- 2.7. Міжнародні статистичні класифікації

Тема 3. Міжнародні статистичні бази даних

- 3.1. Роль міжурядових організацій у формуванні статистичних баз даних.
- 3.2. Основні статистичні бази даних міжурядових організацій.
- 3.3. База даних ООН з міжнародної торгівлі товарами та послугами (UN Comtrade Database).

Тема 4. Міжнародні зіставлення макроекономічних показників

- 4.1. Етапи проведення міжнародних зіставлень.
- 4.2. Вимоги щодо міжнародних зіставлень.
- 4.3. Розрахунок та оцінка паритету купівельної спроможності.
- 4.4. Основні методи міжнародних зіставлень валового внутрішнього продукту.

Розділ 2. Система національних рахунків та оцінювання складових економічних процесів

Тема 5. Міжнародні індекси та рейтинги

- 5.1. Основні міжнародні індекси та рейтинги.
- 5.2. Індекс розвитку ІКТ (ICT Development Index (IDI)).
- 5.3. Індекс людського розвитку (Human Development Index (HDI)).

Тема 6. Система глобальних показників досягнення цілей в галузі сталого розвитку

- 6.1. Концепція та складові сталого розвитку.
- 6.2. Цілі і завдання в області сталого розвитку.
- 6.3. Глобальні показники досягнення цілей і виконання завдань в області сталого розвитку на період до 2030 року. Global SGD Index.
- 6.4. Моніторинг досягнення цілей сталого розвитку аграрного сектору.
- 6.5. Основні джерела інформації аналізу глобальних показників досягнення цілей сталого розвитку за країнами світу.

Тема 7. Міжнародні підходи до формування системи національних рахунків та оцінювання неспостережуваної економіки

- 7.1. Поняття про систему національних рахунків (СНР), основні визначення та концепції.
- 7.2. Загальні принципи побудови та основні рахунки СНР.
- 7.3. Система статистичних показників результатів функціонування національних економік.
- 7.4. Методи розрахунку валового внутрішнього продукту.
- 7.5. Міжнародна уніфікація статистики економічних активів.
- 7.6. Методологія оцінювання неспостережуваної економіки в міжнародній практиці.

Тема 8. Міжнародна статистика трудової діяльності

- 8.1. Зміст і основні завдання статистики трудової діяльності і трудових ресурсів.
- 8.2. Статистика трудової діяльності.
- 8.3. Поняття трудових ресурсів і їхня структура.
- 8.4. Статистика зайнятості і безробіття.
- 8.5. Показники недовикористання робочої сили.

3. Структура навчальної дисципліни*

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьо- го	у тому числі					усьо- го	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Теоретико-методологічні засади міжнародної статистики												
Тема 1. Теоретичні основи міжнародної статистики	5	1	-	-	-	4	9,5	0,5	-			9
Тема 2. Міжнародне співробітництво в галузі розроблення статистичних метаданих	16	3	4	-	-	9	9,5	0,5	-			9
Тема 3. Міжнародні статистичні бази даних	8	2	2	-	-	4	10	1	-			9
Тема 4. Міжнародні зіставлення макроекономічних показників	8	2	2	-	-	4	10	1	-			9
Разом за розділом 1	37	8	8	-	-	21	39	3	-			36
Розділ 2. Система національних рахунків та оцінювання складових економічних процесів												
Тема 5. Міжнародні індекси та рейтинги	9	2	2	-	-	5	10	0,5	0,5			9
Тема 6. Система глобальних показників досягнення цілей в галузі сталого розвитку	12	2	2	-	-	8	10	0,5	0,5			9
Тема 7. Міжнародні підходи до формування СНС та оцінювання неспостережуваної економіки	13	2	2	-	-	9	10,5	1	0,5			9
Тема 8. Міжнародна статистика трудової діяльності	9	2	2	-	-	5	10,5	1	0,5			9
Разом за розділом 2	43	8	8	-	-	27	41	3	2			36
Контрольна робота	10	-	-	-	-	10	10	-	-	-	-	10
Усього годин	90	16	16	-	-	58	90	6	2			82

* структура навчальної дисципліни (години на вивчення) може змінюватись у зв'язку із змінами законодавства, ступенем засвоєння матеріалу студентами, коригуванням структури навчального року (графіку навчального процесу) тощо. Можлива зміна послідовності розкриття навчального матеріалу в межах окремого розділу або теми, але так, щоб не порушувалась загальна логіка його викладу.

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
	Розділ 1. Теоретико-методологічні засади міжнародної статистики		
1	Тема 2. Міжнародне співробітництво в галузі розроблення статистичних метаданих	4	-
2	Тема 3. Міжнародні статистичні бази даних	2	-
3	Тема 4. Міжнародні зіставлення макроекономічних показників	2	-
	Розділ 2. Система національних рахунків та оцінювання складових економічних процесів		
4	Тема 5. Міжнародні індекси та рейтинги	2	0,5
5	Тема 6. Система глобальних показників досягнення цілей в галузі сталого розвитку	2	0,5
6	Тема 7. Міжнародні підходи до формування СНР та оцінювання неспостережуваної економіки	3	0,5
7	Тема 8. Міжнародна статистика трудової діяльності	1	0,5
	Разом	16	2

5. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота студента включає: опрацювання навчального матеріалу, підготовку до практичних занять, підготовку до поточного контролю, створення доповіді (презентації) за обраною науковою темою, виконання контрольної роботи та підготовку до підсумкового контролю (екзамен).

Зміст самостійної роботи студента за дисципліною (опрацювання навчального матеріалу) визначається кількістю годин на підготовку до:

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Проробка конспекту лекції, вивчення рекомендованої літератури по темах, які викладаються на лекціях	11	14
2	Підготовка до практичних занять	11	12
3	Підготовка до аудиторних контрольних робіт	8	14
4	Створення доповіді (презентації) за обраною темою	7	14
5	Виконання контрольної роботи з курсу	10	14
6	Підготовка до підсумкового контролю (екзамен)	11	14
	Разом	58	82

6. Індивідуальні завдання

Навчальним планом не передбачені.

7. Методи навчання

Основними відмінностями активних та інтерактивних методів навчання від традиційних вважаються не лише методика й техніка викладання, але й висока ефективність навчального процесу, яка проявляється через:

- високу мотивацію студентів;
- закріплення теоретичних знань на практиці;
- підвищення самосвідомості студентів;
- вироблення здатності ухвалювати самостійні рішення;
- вироблення здатності приймати колективні рішення;
- вироблення здатності до соціальної інтеграції;
- придбання навичок вирішення конфліктів;
- розвиток здатності до компромісів.

При викладанні дисципліни «Міжнародна статистика 2» для активізації навчального процесу передбачено використання таких сучасних навчальних технологій як проблемні лекції, міні-лекції, робота в малих групах та ін.

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми лекції обмежується кількома ключовими моментами, й увага студентів має бути сконцентрована на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках. При проведенні проблемної лекції має бути розданий друкований матеріал і виділені головні висновки з питань, що розглядаються.

При викладанні лекційного матеріалу студентам пропонуються питання для самостійного розмірковування. При цьому лектор ставить питання, які спонукають студента шукати вирішення проблемної ситуації. Така ситуація змушує студентів сконцентруватися, й почати активно мислити в пошуках правильної відповіді. На початку проведення проблемної лекції необхідно чітко сформулювати проблему, яку необхідно вирішити студентам. При викладанні лекційного матеріалу слід уникати прямої відповіді на поставлені питання, а висвітлювати матеріал, таким чином, щоб отриману інформацію студент міг використати при вирішенні проблеми.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доведень та узагальнень.

Проблемні лекції та міні-лекції доцільно поєднувати з такою формою активізації навчального процесу, як робота в малих групах.

Дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників щодо певної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди й переконання, виробляють уміння формулювати думки й висловлювати їх, учать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів, і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу.

8. Методи контролю

Оцінювання знань, вмінь та навичок студентів включає ті види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни «Міжнародна статистика 2» передбачають лекційні, практичні заняття, самостійну роботу та виконання контрольної роботи.

Перевірка та оцінювання знань студентів проводиться в наступних формах:

- поточне оцінювання роботи і знань студентів під час практичних занять;
- складання проміжного контролю знань (тестування);
- оцінювання виконання та захист контрольної роботи;
- презентація результатів роботи;
- складання екзамену.

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється під час проведення практичних і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни;
- відвідування занять.

Контроль систематичного виконання самостійної роботи та активності на практичних заняттях проводиться за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;
- ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;
- уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді практичних ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні індивідуальних завдань, та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;
- оволодіння методами економіко-статистичної обробки даних з використанням комп'ютерних технологій;
- логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

При оцінюванні практичних занять увага приділяється також їх якості та самостійності, своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то оцінка буде знижена.

Проміжний контроль рівня знань (*тестування*) передбачає виявлення опанування студентом лекційного матеріалу та вміння застосування його для вирішення практичної ситуації і проводиться у вигляді тестування. При цьому тестове завдання може містити як запитання, що стосуються суто теоретичного матеріалу, так і запитання, спрямовані на вирішення невеличкого практичного завдання.

9. Схема нарахування балів

Структура засобів контролю та розподіл балів із дисципліни «Міжнародна статистика 2» наведена в табл. 1.

Таблиця 1 – Узагальнена схема нарахування балів (денна форма навчання)

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання											Експе- наційна робота	Сума
Проміжне тестування								Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індиві- дуальне завдання	Разом		
Розділ 1				Розділ 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8					
2	4	4	4	4	4	4	4	30	-	60	40	100

T1, T2 ... – теми розділів.

Таблиця 1 – Узагальнена схема нарахування балів (заочна форма навчання)

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання											Екзаме- наційна робота	Сума
Проміжне тестування								Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індиві- дуальне завдання	Разом		
Розділ 1				Розділ 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8					
2	4	4	4	4	4	4	4	30	-	60	40	100

Тести можуть бути застосовані як з метою контролю, так і для закріплення теоретичних знань і практичних навичок. Тести для проміжного контролю обираються із загального переліку тестів за відповідними темами.

Підсумковий контроль за курсом - у формі екзамену.

Екзамен здійснюється за білетами, які містять чотири завдання (два теоретичних питання, одне практичне завдання - задача і тести). Вони дають можливість здійснити оцінювання знань студента за дисципліною.

Критерії оцінювання (засоби діагностики)

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти за відповіді на питання поточного контролю

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу, вироблених навичок проведення розрахункових робіт, умінь самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал (презентація).

Якісними критеріями оцінювання виконання завдань поточного контролю є:

1. *Повнота відповіді або виконання завдання:* елементарна; фрагментарна; повна; неповна.

2. *Рівень сформованості логічних умінь:* елементарні дії; операція, правило, алгоритм; правила визначення понять; формулювання законів і закономірностей; структурування суджень, доводів, описів.

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти за виконання контрольної роботи

Контрольна робота (КР) студента складається з двох частин: перша – опрацювання теоретичного питання, друга – виконання практичного завдання. Максимальна оцінка за виконання завдань КР – 30 балів.

Виконання завдань оцінюється за такими критеріями:

- 1) теоретичне питання:
  - повнота й ґрунтовність викладу;
  - аргументованість тверджень;
  - суб'єктне усвідомлення змісту;
  - термінологічна коректність;
- 2) практичне завдання:
  - технологічна грамотність;
  - методична грамотність;
  - обґрунтованість висновків;
  - правильність оформлення.

Шкала оцінювання КР

Кількість балів	Теоретичне питання	Практичне завдання
23-30	Повне засвоєння та суб'єктне усвідомлення матеріалу. Твердження чітко аргументовані. Продемонстровано термінологічну грамотність	Продемонстровано методичну й технологічну грамотність. Методичні рішення обґрунтовано. Оформлення відповідає вимогам.
15-22	Повне засвоєння матеріалу, але недостатнє суб'єктне його усвідомлення. Нечітка аргументація тверджень. Часткова термінологічна некоректність.	Наявність незначних методичних і технологічних помилок, а також помилок в оформленні роботи. Методичні рішення обґрунтовано.
8-14	Часткове засвоєння матеріалу, суб'єктне його не усвідомлення. Аргументація відсутня. Термінологічна неграмотність.	Наявність значної кількості методичних і технологічних помилок, а також в оформленні роботи.
0-7	Теоретичний матеріал не засвоєно. Аргументація відсутня. Термінологічна неграмотність.	Методична й технологічна неграмотність. Неправильне оформлення роботи.

Допуск студента до підсумкового контролю

Допуск студента до підсумкового контролю здійснюється за умови отримання не менше 10 балів за сумарними результатами усіх видів поточного семестрового контролю.

Критерії оцінювання екзаменаційного завдання

Оцінювання знань студента проводиться за чотирирівневою шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно). За екзамен студент може отримати максимум 40 балів:

1. Для отримання оцінки «відмінно» (35-40 балів) студент повинен:
  - укластися у встановлений строк підготовки відповіді;
  - викласти теоретичний матеріал чітко, коротко, зв'язно й обґрунтовано;
  - навести вірне рішення задачі та тестів.
2. Для одержання оцінки «добре» (25-34 бала) студент повинен:
  - укластися у встановлений строк підготовки відповіді;
  - викласти теоретичний матеріал зв'язно й обґрунтовано;

- навести вірне рішення задачі;
  - можливі помилки у відповідях на тести.
3. Для отримання оцінки «задовільно» (15-24 балів) студент повинен:
- викладати теоретичний матеріал у доступній для розуміння формі;
  - можливі помилки при розв'язанні задачі та в тестах.

4. Оцінку «незадовільно» (1-14 балів) отримують студенти, відповіді яких можуть бути оцінені нижче вимог, сформульованих у попередніх пунктах.

Кожний пункт екзаменаційного завдання оцінюється окремо. Загальна оцінка дорівнює сумі оцінок кожного завдання.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як загальна оцінка, яка враховує оцінки з кожного виду контролю (оцінки проміжного контролю за роботу протягом семестру та оцінка за результатами підсумкового екзамену).

У відповідності до набраних студентом балів оцінка знання матеріалу проводиться за чотирирівневою системою згідно з Методикою переведення показників успішності знань студентів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90-100	відмінно
80-89	добре
70-79	
60-69	задовільно
50-59	
1-49	незадовільно

10. Рекомендована література

Основна література

1. Міжнародна статистика: навчальний посібник / О. С. Корепанов, В. М. Соболев, Т. Г. Чала та ін.; за ред. В. М. Соболева, Т. Г. Чалої. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 442 с.

2. Економічна статистика: Навч. посібн. / за наук. ред. В. М. Соболева. Харків. ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2017. 384с.

3. Чала Т.Г. Міжнародна статистика-2: дистанційний курс на платформі LMS Moodle. URL: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=6961>.

4. 2010 and 2020 World Population and Housing Census Programmes / Statistical Commission, Forty-sixth session 3-6 March 2015. URL : http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=E/CN.3/2015/6 (дата звернення: 01.04.2024).

5. Incoterms® 2020 / International Chamber of Commerce // The world Business Organization. URL : <http://www.iccwbo.org/products-and-services/trade-facilitation/incoterms-2020/> (дата звернення: 01.04.2024).

6. International Merchandise trade Statistics: Concepts and Definitions, Revision 3 (United Nations, 2010). URL : [http://unstats.un.org/unsd/trade/eg-imts/IMTS%202010%20\(English\).pdf](http://unstats.un.org/unsd/trade/eg-imts/IMTS%202010%20(English).pdf) (дата звернення: 01.04.2024).

7. Key Indicators of the Labour Market, Ninth edition, Geneva / International Labour Office, 2016 URL: http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---stat/documents/publication/wcms_498929.pdf (дата звернення: 01.04.2024).

8. Manual on Statistics of International Trade in Services. URL : [http://unstats.un.org/unsd/tradeserv/tfsits/msits2010/docs/MSITS%202010%20M86%20\(E\)%20web.pdf](http://unstats.un.org/unsd/tradeserv/tfsits/msits2010/docs/MSITS%202010%20M86%20(E)%20web.pdf) (дата звернення: 01.04.2024).

9. Metadata Classifications. RAMON – Reference And Management Of Nomenclatures / Eurostat. European Commission. URL: http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=LST_NOM&StrGroupCode=CLASSIFIC&StrLanguageCode=EN (дата звернення: 01.04.2024).

10. Methodological Manual for Tourism Statistics. Version 3.1.- Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2014. URL: http://www.mlit.go.jp/kankocho/naratourismstatisticsweek/statistical/pdf/Eurostat%203c_TSA_V1%20Implementation%20in%20the%20EU.pdf (дата звернення: 01.04.2024).

11. Resolution concerning statistics of work, employment and labour underutilization (19th International Conference of Labour Statisticians, 2013) . – International Labour Office, Department of Statistics. Geneva, ILO, 2013. URL : http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---stat/documents/normativeinstrument/wcms_230304.pdf (дата звернення: 01.04.2024).

12. System of National Accounts, 2008 (2008 SNA) / European Communities, International Monetary Fund, Organisation for Economic Co-operation and Development, United Nations and World Bank, 2009 URL: <http://unstats.un.org/unsd/nationalaccount/docs/SNA2008.pdf> (дата звернення: 01.04.2024).

Допоміжна література

1. Комлева М. А., Чала Т. Г. Використання міжнародних класифікацій у рамках аналізу ринку сільськогосподарських угідь в Україні. *Modern directions of scientific research development*. Proceedings of the 8th International scientific and practical conference. BoScience Publisher. Chicago, USA. 2022. Pp. 911-917. URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2022/01/MODERN-DIRECTIONS-OF-SCIENTIFIC-RESEARCH-DEVELOPMENT-26-28.01.22.pdf>

2. Корепанов О.С., Чала Т.Г. Міжнародні підходи до модернізації статистики трудових відносин. *Актуальні аспекти сучасної статистичної науки і практики*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції пам'яті проф. А.З. Підгорного (Одеса, 31 травня 2023 р.). Одеса: Одеський національний економічний університет. 2023. С. 9-12. URL: <http://194.44.12.92:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/7784/%D0%9E%D1%81%D0%B0%D1%83%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE-%D0%93%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%B5%D1%86%D1%8C.pdf?sequence=1>

3. Чала Т.Г., Крупа А. Р. Використання стандартної міжнародної торгової класифікації для забезпечення порівнянності міжнародної статистики торгівлі товарами. *Scientific Research in the Modern World*. VII Міжнародна науково-практична конференція, 4–6.05.2023, Торонто, Канада. С. 572–578. URL: <https://sci-conf.com.ua/vii-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-scientific-research-in-the-modern-world-4-6-05-2023-toronto-kanada-arhiv/>

4. Чала Т. Г., Славута О. І., Корепанов Г. С., Черненко Д. І. Адаптація міжнародних підходів до формування системи статистичних показників аналізу використання водних ресурсів на рівні міста. *Проблеми економіки*. Харків, 2021.

№ 1 (47). С. 192–200. URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2021-1_0-pages-192_200.pdf

5. Чала Т.Г. Уніфікація міжнародних підходів до модернізації, упорядкування та узгодження стандартів виробництва статистичної інформації. *Стійкий розвиток національної економіки: актуальні проблеми та механізми забезпечення*: матеріали VI міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (27.04.2023 р.). Кривий Ріг: Донецький нац. ун-т ек-ки і торг. ім. М. Туган-Барановського, 2023. С. 32–36.

6. Chala T., Korepanov O., Lazebnyk I., Chernenko D., Korepanov G. Information provision for monitoring the sustainable development of the land and biodiversity. *IOP Conference Series: Earth and Environmental Science*. Volume 1254, 4th International Conference on Sustainable Futures: Environmental, Technological, Social and Economic Matters (ICSF-2023), 22/05/2023 - 26/05/2023. ISSN 17551307. Kryvyi Rih, Ukraine. 2023. Kryvyi Rih: IOP Publishing. DOI <https://doi.org/10.1088/1755-1315/1254/1/012017>. URL: <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1755-1315/1254/1/012017/pdf>

7. Resolution concerning the measurement of working time. The 18th International Conference of Labour Statisticians / ILO, 2008. URL: http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---stat/documents/normativeinstrument/wcms_112455.pdf (дата звернення: 01.04.2024).

8. UN Classifications Registry / United Nations Statistics Division. URL: <http://unstats.un.org/unsd/cr/registry/default.asp> (дата звернення: 01.04.2024).

9. World Population Prospects. The 2019 Revision. Highlights. / UN, URL : https://population.un.org/wpp/Publications/Files/WPP2019_Highlights.pdf (дата звернення: 01.04.2024).

10. World Urbanization Prospects. The 2018 Revision. Highlights. / UN, URL : <https://population.un.org/wup/Publications/Files/WUP2018-Highlights.pdf> (дата звернення: 01.04.2024).

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Нормативно-правова база / Кабінет Міністрів України; Урядовий портал. – Офіц. веб-сайт. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/npd/list> (дата звернення: 01.04.2024).

2. Нормативно-правові акти // Урядовий портал. Єдиний веб-портал виконавчої влади України. URL: http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/category/main?cat_id=32854 (дата звернення: 01.04.2024).

3. Статистична інформація / Державна служба статистики України // Офіційний сайт державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 01.04.2024).

4. World Development Report 2021: DATA FOR BETTER LIVES / URL: <https://www.worldbank.org/en/publication/wdr2021> (дата звернення: 01.04.2023).

12. Особливості навчання за денною формою в умовах дії обставин непоборної сили

В умовах дії форс-мажорних обмежень освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/розпоряджень ректора/проректора або за змішаною формою навчання, або повністю дистанційно в синхронному режимі.

У разі проведення екзамену/заліку в дистанційній формі використовується LMS платформа Moodle з автентифікацією здобувача у режимі відеоконференції з Zoom. Реєстрація (допуск до складання) учасників освітнього процесу, а також обмін контрольними (підсумковими) завданнями та відповідями на них здійснюється винятково з корпоративної електронної пошти Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (домен – karazin.ua) із забезпеченням академічної доброчесності. При проведенні екзамену/заліку в дистанційній формі використовуються технічні і програмні засоби, які дозволяють забезпечити аудіо- і відео- фіксацію.

Режим доступу до курсу на LMS платформі Moodle:
<https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=6961>.

2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КУРСОВИХ, ЛАБОРАТОРНИХ, ПРАКТИЧНИХ, САМОСТІЙНИХ РОБІТ ТОЩО

Практичне заняття 1. Теоретичні основи міжнародної статистики

Контрольні питання

1. З якою метою міжнародні організації впливають на запровадження СНР у статистичну практику на рівні окремих країн?
2. Назвіть структурні підрозділи ООН, які беруть участь у збиранні статистичної інформації в окремих країнах.
3. Опишіть структуру опитувальника ООН за національними рахунками.
4. Які статистичні проблеми обговорюються на міжнародних конференціях зі статистики праці?
5. Як впливає ССПД на формування політики МВФ?
6. Назвіть цілі та напрями діяльності Статкомітету СНД.
7. Яку роль відіграє Євростат у діяльності національних статистичних служб країн-членів ЄС?
8. Назвіть основні етапи становлення та розвитку міжнародної статистики.
9. Визначте предмет міжнародної статистики, назвіть її методи та розкрийте її зв'язок з іншими науковими /навчальними дисциплінами.
10. Які групування використовуються міжнародною статистикою при вивченні соціально-економічних процесів?
11. Дайте характеристику системи показників міжнародної статистики та її найважливіших підсистем.

Література

1. Міжнародна статистика : навчальний посібник / О. С. Корепанов, В. М. Соболев, Т. Г. Чала та ін. ; за ред. В. М. Соболева, Т. Г. Чалої. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 442 с.
2. System of National Accounts, 2008 (2008 SNA) / European Communities, International Monetary Fund, Organisation for Economic Co-operation and Development, United Nations and World Bank, 2009. 722 pp. URL: <http://unstats.un.org/unsd/nationalaccount/docs/SNA2008.pdf>.

Практичне заняття 2. Міжнародне співробітництво в галузі розроблення статистичних метаданих

Контрольні питання

1. Дайте визначення поняттям «метадані» та «статистичні метадані».
2. Що являє собою система статистичних метаданих?
3. Охарактеризуйте види метаданих.
4. Що означає «формат метаданих»?
5. Охарактеризуйте принципи побудови метаданих.
6. Для чого використовуються міжнародні стандарти?
7. Назвіть основні джерела інформації статистичних метаданих.

Література

1. Чала Т. Г., Корепанов О. С., Лазебник Ю. О. Стандартизація та уніфікація метаданих для забезпечення розвитку «розумних» сталих міст // Соціальна економіка. 2017. № 2. Випуск 54. С. 112–120.

2. Метадані . URL : <http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/un-dpadm/unpan041371.pdf>
3. Міжнародна статистика : навчальний посібник / О. С. Корепанов, В. М. Соколов, Т. Г. Чала та ін. ; за ред. В. М. Соколова, Т. Г. Чалої. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 442 с.
4. The Common Metadata Framework (CMF) . URL : www.unece.org/stats/cmf
5. Data and Metadata Reporting and Presentation Handbook . URL : <https://www.oecd.org/sdd/37671574.pdf>
6. The Data Documentation Initiative (DDI) . URL : <https://ddialliance.org/>
7. Dublin Core Metadata Initiative. DCMI Glossary. URL : <http://dublincore.org/documents/2005/05/26/usageguide/glossary.shtml>
8. Generic Statistical Business Process Model (GSBPM) Version 5.0. URL : https://unstats.un.org/unsd/nationalaccount/workshops/2016/Ankara/GSBPM_detailed_v5.0.pdf (дата звернення: 27.05.2018).
9. Generic Statistical Information Model (GSIM) // UNECE. URL : <http://www1.unece.org/stat/platform/display/metis/Generic+Statistical+Information+Model>
10. Generic Statistical Information Model (GSIM): Statistical Classifications Model // UNECE, 2015. URL: <http://unstats.un.org/unsd/class/intercop/expertgroup/2015/AC289-22.PDF>(дата звернення: 27.05.2018).
11. GSIM and others standards. URL : <https://statswiki.unece.org/display/gsim/GSIM+and+standards>
12. Guidelines For Statistical Metadata on the Internet. URL : <https://www.unece.org/fileadmin/DAM/stats/publications/metadata.pdf>
13. International Electrotechnical Commission . URL : <http://www.iec.ch/>
14. International Organization for Standardization . URL : <https://www.iso.org/home.html>
15. International Telecommunication Union . URL : <https://www.itu.int/en/Pages/default.aspx>
16. ISO IEC 11179 Information Technology Metadata registries (MDR) . URL : <http://metadata-standards.org/11179/#A1>
17. Making Data Meaningful Part 1: A guide to writing stories about numbers . URL : https://www.unece.org/fileadmin/DAM/stats/documents/writing/MDM_Part1_English.pdf

Практичне заняття 3.
Міжнародні статистичні бази даних
Контрольні питання

1. Розкрийте сутність поняття «бази даних».
2. Назвіть головне завдання баз даних.
3. Назвіть основні сфери застосування баз даних.
4. Назвіть основні інформаційні джерела світової торговельної статистики.

Література

1. Міжнародна статистика : навчальний посібник / О. С. Корепанов, В. М. Соколов, Т. Г. Чала та ін. ; за ред. В. М. Соколова, Т. Г. Чалої. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 442 с.

2. Eurostat Database // Eurostat. European Union. URL: <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database> (дата звернення: 01.03.2023).
3. Guide to Measuring the Information Society. OECD, 2011. 206 p. // Union of International Associations. URL: <https://www.oecd.org/sti/ieconomy/oecdguidetomeasuringtheinformationsociety2011.htm> (дата звернення: 01.03.2023).
4. Information technology – Vocabulary. ISO/IEC 2382:2015, ISO. 2015. 60 с.
5. International Energy Agency Statistics // International Energy Agency. URL: <http://www.iea.org/statistics/> (дата звернення: 01.03.2023).
6. International Monetary Fund Database // International Monetary Fund. URL: <http://www.imf.org/en/Data> (дата звернення: 01.03.2023).
7. Statistics and databases ILOSTAT // ILO. URL: <http://www.ilo.org/global/statistics-and-databases/lang--en/index.htm> (дата звернення: 01.03.2023).
8. UN Comtrade Database // United Nations. URL: <http://comtrade.un.org> (дата звернення: 01.03.2023).
9. The UNESCO Institute for Statistics (UIS) // UNESCO. URL: <http://uis.unesco.org/> (дата звернення: 01.03.2023).
10. UNCTADstat // UNCTAD. URL: <http://unctadstat.unctad.org/EN/Index.html> (дата звернення: 01.03.2023).
11. United Nations Database // United Nations. URL: <http://data.un.org/> (дата звернення: 01.03.2023).
12. World Bank Open Data // World Bank. URL: <http://data.worldbank.org/> (дата звернення: 01.03.2023).

Практичне заняття 4. Міжнародні зіставлення макроекономічних показників

Контрольні питання

1. Викладіть коротко історію міжнародних зіставлень.
2. Яка роль Статистичної комісії та Всесвітнього банку у проведенні міжнародних порівнянь?
3. Назвіть етапи міжнародних зіставлень.
4. Що є об'єктом зіставлення у ІСР?
5. Розкажіть про Програму міжнародних зіставлень ООН.
6. Розкажіть про місце України в Програмі міжнародних зіставлень.
7. Дайте визначення паритету купівельної спроможності.
8. Висвітліть методологію міжнародних зіставлень ВВП.
9. Які вимоги пред'являються до результатів міжнародних зіставлень?
10. У чому полягає вимога характерності результатів?
11. У чому полягає вимога незалежності від вибору базової країни?
12. У чому полягає вимога транзитивності?
13. У чому полягає вимога внутрішньої узгодженості індексів?
14. У чому полягає вимога незалежності індексів від обраної системи одиниць вимірювання?

Література

1. Міжнародна статистика : навчальний посібник / О. С. Корепанов, В. М. Соболев, Т. Г. Чала та ін. ; за ред. В. М. Соболева, Т. Г. Чалої. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 442 с.

2. Європейська статистична база даних .URL: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>.
3. Основи паритету купівельної спроможності / Fundamentals of Purchasing Power Parities . URL: <http://pubdocs.worldbank.org/en/332341517441011666/PPP-brochure-2017-webformat-rev.pdf>

Практичне заняття 5. Міжнародні індекси та рейтинги

Контрольні питання

1. Які міжнародні індекси та рейтинги Ви знаєте?
2. Охарактеризуйте Індекс розвитку ІКТ («ICT Development Index» (IDI)).
3. Що вимірює Індекс людського розвитку (ІЛР)?
4. У чому причина широкого застосування ІЛР?
5. У чому полягає сутність оновленої методології розрахунку ІЛР ПРООН?
6. Чи знаєте Ви інші індекси, що характеризують аспекти людського розвитку?
7. Коротко розкажіть про особливості національної методики розрахунку регіональних ІЛР, її переваги та недоліки.

Література

1. Державна служба статистики України . URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Корепанов О. С. Адаптація методичного забезпечення до специфіки оцінювання територіального розвитку інформаційного суспільства в Україні // Бізнес Інформ. 2018. № 4. С. 364–370.
3. Корепанов О. С. Методологія індексного аналізу рівня розвитку інформаційного суспільства // Статистика України. 2018. № 1 (80). С. 6–15.
4. Міжнародна статистика : навчальний посібник / О. С. Корепанов, В. М. Соболев, Т. Г. Чала та ін. ; за ред. В. М. Соболева, Т. Г. Чалої. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 442 с.
5. Чала Т. Г., Корепанов О. С., Лазебник Ю.О. Методологічні аспекти статистичного оцінювання людського розвитку // Прикладна статистика: проблеми теорії та практики: Зб. наук. пр. Київ : Нац. акад. статистики, обліку та аудиту, 2014. Вип. 15. С. 138–149.
6. Brand Finance Nation Brands 100. URL: <https://brandfinance.com/press-releases/brand-finance-launches-nation-brands-100/>
7. Democracy Index . URL: <https://www.eiu.com/topic/democracy-index>
8. Global Innovation Index. URL: <https://www.globalinnovationindex.org>
9. Global Peace Index. URL: <http://economicsandpeace.org/>
10. Global Services Location Index. URL: <https://www.atkearney.com/digital-transformation/gsli>
11. Human Development Reports . URL: <http://hdr.undp.org/en>
12. ICT Development Index. URL: <https://www.itu.int/net4/ITU-D/idi/2017/index.html>

Практичне заняття 6. Система глобальних показників досягнення цілей сталого розвитку

Контрольні питання

1. Охарактеризуйте сутність поняття «сталий розвиток».

2. Назвіть основні елементи сталого розвитку.
3. Охарактеризуйте Цілі розвитку тисячоліття.
4. Назвіть основні Цілі сталого розвитку.
5. У чому різниця між Цілями розвитку тисячоліття й Цілями сталого розвитку?
6. Як здійснюється моніторинг процесу реалізації цілей в області сталого розвитку?
7. Назвіть основні джерела інформації щодо набору глобальних показників досягнення цілей в області сталого розвитку країнами світу.

Література

1. Міжнародна статистика : навчальний посібник / О. С. Корепанов, В. М. Соболев, Т. Г. Чала та ін. ; за ред. В. М. Соболева, Т. Г. Чалої. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 442 с.
2. Черненко Д. І., Корепанов Г. С., Чала Т. Г. Глобальні показники досягнення цілей сталого розвитку в сфері охорони здоров'я. Соціальна економіка. № 1 (53). 2017. С. 42–50.
3. Черненко Д. І., Корепанов Г. С., Чала Т. Г. Система показників моніторингу досягнення цілей сталого розвитку аграрного сектору. Бізнес Інформ. № 6. 2017. С. 130–138.
4. Food and Agriculture Organization of the United Nations // The official website of the Food and Agriculture Organization of the United Nations. URL: <http://www.fao.org/home/en> (дата звернення: 01.03.2023).
5. SDG Indicators. Global Database. Indicator : 2.a.1 – The agriculture orientation index for government expenditures / The Sustainable Development Goal indicators website // United Nations. URL: <https://unstats.un.org/sdgs/indicators/database/?indicator=2.a.1> (дата звернення: 01.03.2023).
6. SDG Indicators. Metadata repository / The Sustainable Development Goal indicators website // United Nations. URL : <https://unstats.un.org/sdgs/metadata> (дата звернення: 01.03.2023).
7. The Sustainable Development Goals Report 2019 // United Nations. URL: <https://unstats.un.org/sdgs/report/2019/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2019.pdf> (дата звернення: 01.03.2023).
8. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. Resolution adopted by the General Assembly on 25 September 2015 // United Nations. URL: <https://undocs.org/en/A/RES/70/1> (дата звернення: 01.03.2023).
9. World health statistics 2017: monitoring health for the SDGs, sustainable development goals // World Health Organization. URL: <http://apps.who.int/iris/bit stream/10665/255336/1/9789241565486-eng. pdf?ua=1> (дата звернення: 01.03.2023).

Практичне заняття 7. Міжнародні підходи до формування системи національних рахунків та неспостережуваної економіки

Контрольні питання

1. Назвіть основні цілі складання національних рахунків.
2. Хто є користувачем СНР?
3. Які Ви знаєте основні концепції СНР?

4. Розкрийте зміст розширеної концепції економічного виробництва.
5. Що таке інституціональна одиниця?
6. Охарактеризуйте класифікацію інституціональних одиниць за секторами.
7. Назвіть основні групи рахунків СНР.
8. Чому національні рахунки можна назвати системою?
9. Розкрийте основні принципи складання національних рахунків.
10. Назвіть основні агрегати (макроекономічні показники) СНР і охарактеризуйте взаємозв'язок між ними.
11. Які національні рахунки належать до поточних і чому?

Література

1. Міжнародна статистика : навчальний посібник / О. С. Корепанов, В. М. Соболев, Т. Г. Чала та ін. ; за ред. В. М. Соболева, Т. Г. Чалої. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 442 с.
2. System of National Accounts, 2008 (2008 SNA) / European Communities, International Monetary Fund, Organisation for Economic Co-operation and Development, United Nations and World Bank, 2009. URL : <http://unstats.un.org/unsd/nationalaccount/docs/SNA2008.pdf>.

Практичне заняття 8. Міжнародна статистика трудової діяльності

Контрольні питання

1. У чому полягає різниця між поняттями «економічно активне населення» і «трудові ресурси»?
2. Назвіть основні форми трудової діяльності, визначені в Резолюції 19-ї МКСП.
3. Хто мається на увазі під економічно активним населенням?
4. Як визначається коефіцієнт економічної активності населення?
5. Розкрийте сутність категорій «зайняті» й «безробітні».
6. Як визначаються коефіцієнти зайнятості й безробіття?
7. Що таке «трудові ресурси»?
8. Що розуміють під «недовикористанням робочої сили»?
9. Якими статистичними показниками характеризується недовикористанням робочої сили?
10. Якими статистичними показниками характеризуються трудові конфлікти?
11. Які основні види трудових конфліктів прийнято виділяти?

Література

1. Корепанов О.С., Лазебник Ю.О., Чала Т. Г. Розвиток національної системи статистики трудової діяльності. Соціальна економіка. 2016. 2. С. 23–30.
2. Міжнародна статистика : навчальний посібник / О. С. Корепанов, В. М. Соболев, Т. Г. Чала та ін. ; за ред. В. М. Соболева, Т. Г. Чалої. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 442 с.
3. Key Indicators of the Labour Market, Ninth edition, Geneva / International Labour Office, 2016. URL : http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---stat/documents/publication/wcms_498929.pdf.

4. Measuring informality: A statistical manual on the informal sector and informal employment / ILO, 2013. URL : http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/---publ/documents/publication/wcms_222979.pdf.

5. Resolution concerning statistics of the economically active population, employment, unemployment and underemployment / Thirteenth International Conference of Labour Statisticians, ILO, October 1982. URL : http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---stat/documents/normativeinstrument/wcms_087481.pdf.

6. Resolution concerning statistics of work, employment and labour underutilization (19th International Conference of Labour Statisticians, 2013) . – International Labour Office, Department of Statistics. Geneva, ILO, 2013. URL : http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---stat/documents/normativeinstrument/wcms_230304.pdf.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ПИСЬМОВИХ САМОСТІЙНИХ РОБІТ

Контрольна робота з дисципліни «Міжнародна статистика 2» проводиться з *метою*:

- закріплення студентом теоретичних знань, отриманих на лекційних заняттях або в результаті самостійного вивчення необхідного матеріалу;
- отримання практичних навиків формування системи метаданих, необхідних для проведення аналізу соціально-економічних явищ та процесів;
- отримання практичних навиків проведення аналізу міжнародної торгівлі товарами;
- проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок студентів.

Основними етапами виконання контрольної роботи є:

1. Вибір товарної групи (групи послуг) та узгодження з науковим керівником напрямів аналізу.
2. Формування системи міжнародних метаданих (стандартів, класифікацій), необхідних для проведення аналізу обраних соціально-економічних явищ та процесів.
3. Збір статистичних даних, добір літератури з теми, підготовка й оформлення бібліографії.
4. Робота над змістом контрольної роботи, підготовка першого варіанта тексту роботи, обговорення тексту з науковим керівником.
5. Доробка тексту з урахуванням рекомендацій наукового керівника.
6. Презентація та захист контрольної роботи.

Контрольна робота повинна мати такі основні **структурні елементи**:

- титульний аркуш;
- зміст;
- вступ;
- основну частину;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (за необхідності).

Загальний обсяг роботи повинен складати 20–30 сторінок тексту без додатків.

Основна частина контрольної роботи складається з *таких розділів*:

- I. Визначення товарної групи (товару) або групи послуг, обраної для аналізу та її детальний опис; формування системи міжнародних метаданих (стандартів, класифікацій) необхідних для проведення аналізу відповідних соціально-економічних явищ та процесів.
- II. Аналіз міжнародної торгівлі товарами обраної групи в рамках Європейського Союзу (за бажанням).
- III. Аналіз світової торгівлі товарами обраної групи.
- IV. Опис методики розрахунку одного із міжнародних індексів.
- V. Моніторинг досягнення цілі сталого розвитку обраною країною (за бажанням).

ЗМІСТ СТРУКТУРНИХ ЕЛЕМЕНТІВ РОБОТИ

У *вступі* подається загальна характеристика роботи, а саме:

- актуальність обраної теми;
- мета та завдання дослідження;
- об'єкт і предмет дослідження;
- методи дослідження;
- публікації (зазначається за наявності).

Актуальність теми обґрунтовується шляхом критичного аналізу та порівняння з вже відомими розв'язаннями проблеми. Висвітлення актуальності повинно бути небагатослівним, визначати сутність наукової проблеми.

Мета повинна бути сформульована таким чином, щоб указувати на об'єкт і предмет дослідження, а також надати уявлення про результати дослідження, що мають бути отримані та обґрунтовані в роботі. Мета роботи конкретизується в основних завданнях дослідження, а саме чітких питаннях, на які необхідно отримати відповіді в ході дослідження.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію та обирається для вивчення. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта, об'єкт та предмет співвідносяться між собою як загальне та часткове. Саме предмет дослідження визначає тему (назву) роботи.

Методи дослідження не лише перераховуються, а й змістовно визначається, що саме досліджувалось кожним методом. Вибір методів дослідження повинен забезпечити достовірність отриманих результатів і висновків.

I. Перший розділ контрольної роботи передбачає визначення товарної групи (товару) або групи послуг, обраної для аналізу:

- характеристика товарної групи (товару) або групи послуг;
- визначення та характеристика метаданих, необхідних для опису товарної групи (товару) або групи послуг;
- представлення офіційних джерел метаданих;
- визначення країни світу з найбільшим експортним потенціалом обраного товару або групи послуг;
- визначення країни походження товару або групи послуг;

* Додатково: складання контракту на купівлю товару українською фірмою; заповнення митної декларації.

II. Другий розділ роботи передбачає проведення аналізу міжнародної торгівлі товарами або послугами обраної групи в рамках Європейського Союзу:

Аналіз міжнародної торгівлі товарами або послугами Європейського Союзу має бути здійснений із використанням бази даних Євростата: [4].

Збір необхідних даних доцільно провести з дотриманням такої послідовності:

- детальний опис бази даних Євростата з міжнародної торгівлі товарами;
- збір даних за обраною товарною групою, їх узагальнення та представлення в табличній формі.
- виявлення та аналіз асиметрії в даних;

– аналіз основних тенденцій та формулювання висновків.

III. Третій розділ контрольної роботи передбачає проведення аналізу світової торгівлі товарами обраної групи основі UN Comtrade Database:

IV. Опис методики розрахунку одного із міжнародних індексів має здійснюватись за прикладом, наведеним у темі 4 [3].

V. Моніторинг досягнення цілі сталого розвитку обраною країною світу має здійснюватись за прикладом, наведеним у темі 7 [3].

Список використаних джерел включає інформаційні джерела, що цитуються в тексті, а також ті, з якими студент ознайомився в процесі виконання контрольної роботи. Список оформлюється згідно з вимогами ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання.

В ході написання контрольної роботи у студентів мають сформуватися **вміння і навички** проведення ґрунтовного статистичного аналізу. Студенти повинні **демонструвати**:

- розуміння підходів до визначення метаданих та методів аналізу;
- навички формування інформаційної бази дослідження.

З метою виявлення рівня засвоєння матеріалу викладачем проводиться обговорення роботи, яку виконали студенти, а також підбиття підсумків з отриманням студентами відповідної оцінки в залежності від результатів перевірки роботи.

3. ПРИКЛАДИ ЗАВДАНЬ СЕМЕСТРОВИХ ЕКЗАМЕНІВ (ПИСЬМОВИХ ЗАЛІКОВИХ РОБІТ)

Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна

Факультет: економічний
Спеціальність: (напрямок) 051 економіка
Освітня програма: «Економічна аналітика та статистика»
Форма навчання: денна/заочна Семестр 1
Рівень вищої освіти: магістр
Навчальна дисципліна: Міжнародна статистика 2

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1*.

1. Гармонізована система опису та кодування товарів – (HS; CN).

2. Загальні принципи побудови та основні рахунки СНР

3. Задача.

Є така інформація за однією із країн світу на кінець року, тис. ос.:

Чисельність населення	1484
Усього зайнято в економіці	655
Кількість безробітних	64

Визначити:

- 1) чисельність економічно активного населення;
- 2) коефіцієнт економічної активності населення;
- 3) коефіцієнт зайнятості та коефіцієнт безробіття населення.

4. Тести.

1.1. Скільки підрозділів входять до Статистичного відділу ООН?

- 1) 3; 2) 5; 3) 7; 4) 9.

2.1. Метадані можуть бути визначені як:

- 1) дані, які визначають і описують інші дані;
- 2) структурована інформація, яка описує, пояснює, розміщує або іншим чином полегшує пошук, використання або управління інформаційним ресурсом;
- 3) дані про дані, представлені відповідно до певного формату.

3.1. UN Comtrade Database містить статистику міжнародної торгівлі з розбивкою:

- 1) за країнами – торговими партнерами;
- 2) за видами товарів;
- 3) за компаніями-експортерами та імпортерами.

4.1. Що є об'єктом зіставлень за програмою ІСР?

- 1) ВВП і його основні агрегати за виробничим методом.
- 2) ВВП і його основні агрегати за методом кінцевого використання.
- 3) Чисельність населення.
- 4) Ринок праці.

5.1. Який інтегральний показник прийнято використовувати для міждержавного порівняння і вимірювання рівня життя, грамотності, освіченості і довголіття, як основних характеристик людського потенціалу досліджуваної території:

- а) Індекс рівня життя;
- б) Індекс тривалості життя;
- в) Індекс соціальної захищеності;

г) Індекс людського розвитку.

6.1. Для досягнення сталого розвитку необхідно узгодити:

- 1) три основні елементи – економічне зростання, соціальну інтеграцію та охорону навколишнього середовища;
- 2) два основні елементи – економічне зростання та соціальну інтеграцію;
- 3) чотири основні елементи – економічне зростання, соціальну інтеграцію, охорону навколишнього середовища та ліквідація бідності;
- 4) політики країн членів-ООН щодо досягнення цілей сталого розвитку.

7.1. «Національна економіка» охоплює діяльність:

- 1) резидентів і нерезидентів на економічній території певної країни й за межами;
- 2) резидентів і нерезидентів на економічній території країни;
- 3) резидентів на економічній території країни й за її межами.

8.1. Трудова діяльність охоплює:

- 1) оплачувані види продуктивної діяльності, що здійснюється особами будь-якої статі і віку з метою виробництва товарів або надання послуг;
- 2) всі види продуктивної діяльності, що здійснюється особами будь-якої статі і віку з метою виробництва товарів або надання послуг для використання іншими особами або для власного використання, як оплачувані, так і неоплачувані.

Затверджено на засіданні кафедри статистики, обліку та аудиту
Протокол № 1 від 26.08.2024 року.

Завідувач кафедри

(підпис)

Оксана НЕСТЕРЕНКО

Лектор

(підпис)

Тетяна ЧАЛА

* За завдання 1 і 2 – по 7 балів; за завдання 3 – 16 балів; за завдання 4 – 10 балів. Всього – 40 балів.

Підсумковий контроль за курсом - у формі екзамену.

До екзамену допускають студентів, що мають задовільну кількість балів із складених тестів з основних навчальних елементів змістовних модулів та інших завдань передбачених програмою дисципліни.

Екзамен здійснюється за білетами, які містять чотири завдання (два теоретичних питання, одне практичне завдання - задача і тести).

Кожне завдання оцінюється окремо. Загальна оцінка дорівнює сумі оцінок за всі завдання. Якщо одна з оцінок «незадовільно», то загальна оцінка не може бути вищою за «задовільно».

Шкала оцінювання екзаменаційної роботи:

- за кожен правильну відповідь на теоретичні питання завдань 1, 2 студент одержує по 7 балів;
- за правильно виконане завдання 3 (розрахункова задача) – 16 балів;
- за правильно виконане завдання 4 (тести) студент одержує 10 балів.

Критерії оцінювання екзаменаційного завдання

Оцінювання знань студента проводиться за чотирирівневою шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно). За екзамен студент може отримати максимум 40 балів:

1. Для отримання оцінки «відмінно» (35-40 балів) студент повинен:
  - укластися у встановлений строк підготовки відповіді;
  - викласти теоретичний матеріал чітко, коротко, зв'язно й обґрунтовано;
  - навести вірне рішення задачі та тестів.
2. Для одержання оцінки «добре» (25-34 бала) студент повинен:
  - укластися у встановлений строк підготовки відповіді;
  - викласти теоретичний матеріал зв'язно й обґрунтовано;
  - навести вірне рішення задачі;
  - можливі помилки у відповідях на тести.
3. Для отримання оцінки «задовільно» (15-24 бала) студент повинен:
  - викладати теоретичний матеріал у доступній для розуміння формі;
  - можливі помилки при розв'язанні задачі та в тестах.
4. Оцінку «незадовільно» (1-14 балів) отримують студенти, відповіді яких можуть бути оцінені нижче вимог, сформульованих у попередніх пунктах.

Кожний пункт екзаменаційного завдання оцінюється окремо. Загальна оцінка дорівнює сумі оцінок кожного завдання.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як загальна оцінка, яка враховує оцінки з кожного виду контролю (оцінки проміжного

контролю за роботу протягом семестру та оцінка за результатами підсумкового екзамену).

У відповідності до набраних студентом балів оцінка знання матеріалу проводиться за чотирирівневою системою згідно з Методикою переведення показників успішності знань студентів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90-100	відмінно
80-89	добре
70-79	
60-69	задовільно
50-59	
1-49	незадовільно